

KMO-työryhmä Metsien sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys

Pöytäkirja työryhmän 3. kokouksesta

Aika: 28.2.2006 klo 9.00-14.00
Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Voimatalo, Malminkatu 16, Kokoushuone 321
Läsnä: Liisa Saarenmaa, MMM, pj
Sini Harkki, SLL
Mikko Häyrynen, Metsäkustannus Oy
Simo Kyllönen, HY
Sirpa Kärkkäinen, Suomen Metsäyhdistys
Pekka Ripatti, Työtehoseura
Juha Rutanen, Suomen luontoyrittäjyysverkosto
Liisa Siipilehto, HY
Jorma Tolonen, Kainuun metsäkeskus
Paula Viertola-Jern, MTK
Pertti Viik, Paliskuntainyhdistys (11.30 lähtien)
Pauli Wallenius, Metsähallitus
Matti Heikurainen, MMM (sihteeri) (klo 11.45 saakka)
Leena Petäjistö, Metla (sihteeri)

1. Avaus

Liisa Saarenmaa toivotti työryhmän jäsenet tervetulleiksi kokoukseen. Sovittiin että, asialistassa edettäisiin niin, että jaostojen töistä käsiteltäisiin ensin osaamisjaoston teema-alat ja vasta sen jälkeen virkistysjaoston teema-alat. Lisäksi sovittiin, että asialistalla ollut Sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyuden seuranta ja mittareiden määrittäminen otetaan omaksi kokouksen aiheeksi.

Puheenjohtaja kertoi, että Lauri Hetemäen toimittama Suomen metsiin perustuva hyvinvointi 2015-raportti saataneen uudelleen työryhmän kommentoitavaksi maaliskuun alussa. Raportti toimitetaan sähköpostitse työryhmän jäsenille. Kommentit raportista aiemmin sovitulla tavalla osoitteella:leena.petajisto@metla.fi.

Tässä yhteydessä keskusteltiin raportin roolista ja todettiin, että Metlan raportti ja MMM:n tulevaisuusraportti eivät saisi poiketa kovin paljon toisistaan, sillä se aiheuttaisi sekaannusta ja poliittisia ongelmia

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3. Jaostojen töiden käsittely

Matti Heikurainen esitteli työryhmän Osaamisjaoston teema-alojen Swot-analyysit, strategiset päämäärät, ja kriittiset menestystekijät.

Leena Petäjistö esitteli työryhmän Virkistysjaoston teema-alojen Swot-analyysit, strategiset päämäärät, ja kriittiset menestystekijät (liite 1).

Luontomatkailu: Luontomatkailun osalta tärkeinä ja esiin nostettavina päämäärinä nähtiin erityisesti paikallisten perinteiden tuotteistaminen ja painopistealuebrändien luominen. Toisaalta maaseudun infran heikkeneminen seurannaisvaikutuksineen on suuri kysymys.

Luontoyrittäjyys: Keskusteltiin verkoston sitouttamisen tärkeydestä ja todettiin, että verkostoja on jo olemassa, mutta niitä tulisi laajentaa ja palveluja verkostoissa tulisi lisätä. Rahoituksen riittävyyden turvaaminen on ydinasia. Toimijat ja organisaatiot eivät toimi vielä aktiivisesti yhdessä. Reviirien vahtiminen ongelma. Toimijoitten työnjaon ja yhteistyön vahvistaminen on tärkeää.

- Pohdittiin tuottaako tuotteiden keruu poimijatuloja suomalaisille, ja epäiltiin, että työ ei kiinnosta suomalaisia. Kehitteillä on teknologisia ratkaisuja, jotka auttavat keruussa. Tarvitaan kuitenkin asenteiden muutosta, innostamista ja luontosuhteen vahvistamista sekä rahallisia kannustimia. Pidetään tärkeänä, että tuotteet saadaan ylipäättään kerättyä.

- Jokamiehen oikeus saattaa muodostaa luonnontuotteiden keruussa tietynlaisen konfliktiuhkan. Uhkan välttämiseksi vaaditaan joustavuutta ja myönteisten tekijöitten esiin nostamista alalla. Toisaalta poimijaryhmien vetäjillä on vastuu siitä minne poimijaryhmät viedään. Yrittäjien kouluttaminen ja opettaminen tärkeää.

Porotalous: Porotalouden SWOT-analyysiä kommentoitiin työryhmässä esimerkiksi seuraavien seikkojen osalta.

- Vahvuuksiin toivottiin lisättävän se, että poronliha on eettisesti oikein tuotettua ja poronhoitajilla on luontainen yhteys metsään, sekä Poronhoitolaki ja (erityisesti poronhoitoon tarkoitettu alue)

- heikkouksien osalta todettiin, esimerkiksi, että jäkälän keruu ja toimitus muualta sekä lisää(rehu)ruokinta ovat vasta pysyvinä toimenpiteinä heikkouksia ja merkki ongelmista.

- Tuottajahinta on ongelma ja kannattavuuden parantaminen oleellista. Menekin edistäminen tärkeää, sillä kyseessä on vaikeasti markkinoitava, mutta rajallinen tuote.

- Ongelmana on se, että porot on kiintiöity ja isot ostajat tietävät teurastusmäärät ja kun ostaja tuntee tuotantomäärän, muodostuu myyjän asema huonoksi ja tuottajahinta pysyy alhaisena.

- Kommentoitiin sitä, että ei ainoastaan saamelaisilla ole poronhoidon osaamista

- Uhkista korostettiin erityisesti sitä, että muu maankäyttö vie laitumia ja kritisoitiin EU:n lainsäädäntöä mm. suurpetokannan lisääntymisen osalta. EU:n lainsäädäntö on muutoinkin suuri uhka, sillä organisaatioilla ei ole resursseja perehtyä niihin. Lisäksi korostettiin maanmuokkausmenetelmiä porotalouden uhkana.

- Porotalouden strategisiin päämääriin toivottiin lisättävän, että porotalous, matkailu ja metsien käyttö yhdistetään menestystuotteeksi niin, että porotalous otetaan huomioon esimerkiksi hakkuumenetelmiä, metsien hoitomenetelmiä, ja maanmuokkausmenetelmiä valittaessa ja kehitettäessä. Poronlihan lisäksi tulisi edistää myös muita porotuotteita.

- Kriittiseksi menestystekijäksi nostettiin yhteensovittaminen.

Kansalaisvaikuttaminen: Todettiin, että kansalaisia tulisi osallistaa, mutta kansalaisia ei kiinnosta, eikä kansalaisilla ole aina myöskään riittävästi tietoa. Katsottiin, että kansalaisvaikuttamisen vahvistaminen on hyvin oleellista.

- On kuitenkin korostettava, että kansalaiset eivät tee päätöksiä, jotta ei luoda vääriä odotuksia.

- Eri tapaukset vaativat myös kukin erilaista osallistumista. Keskeisenä pidettiin räätälöintiä kuhunkin prosessiin, sillä jokainen prosessi on erilainen.

- Pitää osata prosessit ja kyetä hallinnoimaan niitä sekä täytyy myös tuntea menetelmät, joita osallistamisessa käytetään riippuen siitä, keitä halutaan osallistaa.

- Myös sidosryhmät mukaan kansalaisvaikuttamiseen. Intressitahoja ei kuitenkaan ole kaikilla, jolloin sidosryhmäosallistuminen tarkoittaa eri tasojen yhdistämistä.

Luontoon perustuva virkistyskäyttö: Keskusteltiin kodin ja varhaiskasvatuksen merkityksestä luonnon virkistyskäyttöön ja luontosuhteeseen. Todettiin, että tällä hetkellä kontaktit esim. kouluissa ja päiväkodeissa luontoon vähäisiä. Voisi olla monimuotoisempaa.

- Luontoa tulisi soveltaa nykyistä paljon monimuotoisemmin eri oppiaineissa. Opettajien koulutusta tulisi kehittää. Metsäala opettajien koulutukseen mukaan.
- myös yrittäjät voisivat osallistua koulutukseen.
- tärkeinä luontoon perustuvan virkistyskäytön edistävinä tekijöinä pidettiin lisäksi lähimetsien säilymistä, maankäyttöä ja kaavoitusta, ja esimerkiksi koulujen retkirahojen lisäämistä.

Luontoon perustuvan yrittäjyyden toimintaedellytysten parantaminen: Todettiin että KMO:n yhteydessä voidaan lisätä laajaa ja avointa yhteistyötä ja tätä kautta kiinnostusta.

Metsäsektorin visio: Käsittely siirrettiin seuraavaan kokoukseen.

4. Seuraavaan kokoukseen valmisteltavat asiat

Työryhmän sihteeri valmistelee sosiaalisen ja kulttuurisen kestäväyyden seurantaan ja mittaristoa koskevan kokouksen.

5. Työryhmän seuraava kokous ja kokouspaikka

Seuraavan työryhmän kokouksen ajankohta ja kokouspaikka ilmoitetaan työryhmän jäsenille sähköpostitse

6: Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 14.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Liisa Saarenmaa

Matti Heikurainen

Leena Petäjistö